

[Tove Jørgensen]

tilsynet og nedsætte en ældrekommision. Men desværre savnede jeg noget konkret om, hvad ministeren har tænkt sig at gøre ved de helt kontante problemer, der har været rejst i debatten.

Jeg vil godt prøve at give et lille rids over, hvad jeg mener der er sket, og hvad der er baggrunden for den situation, vi står i.

I det moderne kapitalistiske samfund har vi splintret familielivet, således som vi kendte det for blot ganske få årtier tilbage, dengang lønarbejderfamilien, selv om den ikke boede sammen med forældre og bedsteforældre, alligevel havde tid til at træde til, når forældrene ældedes, når fastre eller mostre blev syge, når børnene skulle passes for en kortere tid. Den generation, der er gamle i dag, husker det endnu. De har selv deltaget, de har selv været hjælpsomme og stået til rådighed. Men tiden er blevet anderledes.

De forøgede leveomkostninger for daglige livsfornødenheder og et ændret kønsrollemønster har bragt kvinderne ud på arbejdsmarkedet i forøget omfang. Alene i løbet af 1960'erne kom over 200.000 flere kvinder i arbejde, og tendensen fortsætter. Det har begrænset deres tid, for den daglige husholdning skal udføres i fritiden. De opgaver, som kvinderne varetog i forbindelse med børn og ældre familiemedlemmer, måtte indskrænkes til et minimum, og det gik ud over både ældre og børn. Men der er ingen vej tilbage. Den opgave, som engang hovedsagelig blev varetaget af kvinderne, er blevet en samfundsopgave, som både mænd og kvinder må påtage sig det samfundsmæssige ansvar for at løse tilfredsstillende.

Men hvad skete, da planlæggerne pludselig opdagede den samfundsøkonomiske værdi, der havde ligget i kvindernes gratis arbejde i hjemmet? I stedet for at drage den nødvendige konsekvens af udviklingen, i stedet for at foranledige en samlet planlægning af samfundets produktion og en prioritering af ressourcerne, således at sociale behov og produktion kom i balance, så kendte man kun ét middel, og det hed: nedskæringer inden for den sociale sektor.

En anden faktor, der har betydning for vor nuværende situation, er væksten i antallet af ældre i forhold til hele befolkningen. Den skyldes bl. a. bedre ernæringsforhold og lægevidenskabelige landvindinger, der gør, at vi alle sammen lever længere. Men hvad nyt-

ter det, at vi kan holde folk i live, hvis vi ikke kan tilbyde dem et liv, der er værd at leve?

Ved splintringen af familien er generationerne blevet adskilt. Med adskillelse følger fremmedgørelse, og befolkningen er blevet fremmed over for de ældres livsbetingelser. De er ikke nogen pressionsgruppe – og det ses bl. a. af fremmødet her i salen i dag. Men i øvrigt behøver vi blot at se os om i hverdagen for at konstatere det.

Et ældre menneske skal være sprinter for at nå over en fodgængerovergang, inden der er grønt lys. Alternativet er at stå og vippe midt ude på kørebanen i den pulserende trafik, og det er bestemt ikke rart, hvis man er lidt svimmel eller dårligt gående.

I København, der har den procentvis største del af ældre og derfor skulle kende problemerne bedst, skal ældre mennesker være balancekunstnere, hvis de ikke får siddeplads i busserne eller ikke når hen til pladsen, inden bussen sætter i gang. Når man tænker på, hvor nemt et fald betyder lårbensbrud og eventuel anbringelse på plejehjem, så forstår jeg godt, at de ældre føler sig usikre.

I vores butiks- og boligplanlægning er der ikke taget hensyn til de ældre. Der er ofte flere kilometer til nærmeste butik, og i supermarkederne kan der sjældent købes meget små portioner, og kan man, så er det relativt dyrere.

Der er ikke nok beskyttede boliger, og der er ikke tilstrækkelig hjemmehjælpsdækning til at forebygge plejehjemsophold. Hjemmesygeplejen virker ikke efter kl. 18 og kan ikke tilkaldes om natten. Lidt kan det hjælpe at have telefon og vagtordning, men alligevel er mange gamle bange for at være alene, hvis de har en kronisk lidelse. Hvis de aldrig kommer på gaden og ingen kommer og besøger dem, så er tilværelsen ikke ligefrem opmuntrende. Og da kan den sidste udvej være anbringelse på plejehjem.

Det er synd, at de ældre nu er blevet forskrækkede, men det er ikke debatten, der har skabt nervøsiteten, den afdækker blot problemerne. Der må her og nu findes en løsning på de fejl, der er draget frem, for ellers sidder de ældre tilbage med skrækken i behold.

Der skal ikke herske tvivl om, at kommunisterne er af den opfattelse, at ældre mennesker ikke skal sendes på plejehjem, hvis det ikke er nødvendigt. Hvis samfundet kan sik-